

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Vefasistem-Companie”,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vefasistem-Companie” împotriva Biroului Vamal Nord cu privire la contestarea actului administrativ și rambursarea sumei achitate în plus,

împotriva deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vefasistem-Companie”,

c o n s t a t ă:

La 21 ianuarie 2019 SRL „Vefasistem-Companie” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroul Vamal Nord cu privire la contestarea actului administrativ și rambursarea sumei achitate în plus.

În motivarea cererii de chemare în judecată a relatat că în temeiul actului de inspecție contestat, inspectorul din cadrul Biroului Vamal Nord a constatat o încălcare din partea SRL „Vefasistem-Companie” în partea ce ține de valoarea mărfii declarate în declarația vamală și anume a rub. 32 art. 2 (din declarația complementară JR10931317 din 04 decembrie 2018).

Astfel, pentru 7 poziții (mâner pentru fereastră RAL9016; mecanism pentru ușă 1800/85/28; mecanism pentru ușă 1800/92/35; mecanism pentru ușă 1800/92/35 c 3 защелками; placă pentru ușă; mecanism pentru ușă 1800/83/35-14; mecanism pentru ușă 85/35) din marfa importată a constatat imposibilitatea aplicării metodei nr. 1 solicitate de declarant în baza valorii tranzacției, în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, conform art. 11 Legii nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, și a aplicat metoda nr. 6 de rezervă conform art. 17 a Legii respective.

Biroul Vamal a majorat semnificativ unilateral valorile mărfii pentru cele 7 poziții, iar în rezultat diferența între valoarea declarată de SRL „Vefasistem-Companie” și cea aplicată de vamă a constituit 9 381,71 lei, ceea ce constituie prejudiciul care i-a fost cauzat.

Consideră acțiunile Biroului Vamal Nord privind majorarea valorii mărfii neîntemeiate, abuzive și lipsite de justificare, și solicită anularea Actului de inspecție nr. 1170 I 20657 din 05 decembrie 2018.

Prin cererea nr. VS11/12 din 11 decembrie 2018 SRL „Vefasistem-Companie” a solicitat anularea Actului de inspecție contestat și rambursarea sumei de 9381,71 lei achitate în plus. Totodată, în cazul constatării aplicării corecte de către Biroului Vamal a metodei de rezervă la determinarea valorii în vamă a mărfii, a solicitat a revedea (în caz dacă astfel nu se va majora obligația SRL „Vefasistem-Companie”) corectitudinea aplicării valorilor majorate corespunzătoare, anularea parțială a Actului și rambursarea în acest sens a surplusului achitat.

Prin răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/11-21828 din 19 decembrie 2018 cererea prealabilă a fost respinsă.

SRL „Vefasistem-Companie” a pus la dispoziția Biroului Vamal Nord toate actele necesare confirmative care adeveresc valoarea mărfii expuse ca fiind una reală, astfel încât să fie aplicată Regula 1, conform art. 11 al Legii nr. 1380 din 20 noiembrie 1997.

La determinarea valorii în vamă a mărfurilor importate în baza declarației vamale primare HP10830493 și complementare JR10931317 din 04 decembrie 2018, a prezentat Biroului Vamal Nord toate documentele necesare în vederea confirmării veridicității datelor privind valoarea în vamă a mărfurilor importate.

Biroul Vamal a solicitat documente suplimentare întru confirmarea corectitudinii stabilirii valorii în vamă, însă nu și-a argumentat decizia în solicitarea acestor acte, cât și insuficiența celor prezentate de declarant. Mai mult, actele solicitate nu sunt determinante întru stabilirea corectitudinii valorii mărfii importate.

SRL „Vefasistem-Companie” a prezentat tot setul de acte necesar la declarația vamală, inclusiv invoice-ul de la furnizor, packing list-ul, contractul cu furnizorul, etc.

Conform pct. 1 lit. v) din Metodologia de prelucrare a declarației vamale în detaliu prin procedee informatice, aprobată prin Ordinul Serviciului Vamal nr.480-0 din 18 decembrie 2006, actul de inspecție este definit ca documentul electronic ASYCUDA World întocmit pe parcursul fiecărei etape a procedurii informatice de declarare a mărfurilor, pe baza constatărilor privind completarea declarației vamale cu date eronate, nereale sau lipsa unor acte referitoare la încadrarea tarifară, valoarea în vamă, felul, cantitatea sau originea, cuantumul obligației modul de aplicare a facilităților vamale.

În cazul în care valoarea în vama a mărfii nu poate fi determinată prin aplicarea metodelor specificate la art.11, 12, 13, 15 16, aceasta se determină pe baza datelor disponibile pe teritoriul vamal, prin mijloace rezonabile compatibile cu principiile dispozițiile generale ale art. VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) și ale acordului de punere în aplicare a art. VII din acordul menționat.

La adoptarea actului contestat, Biroul Vamal nu a argumentat modificarea metodei de determinare a valorii în vamă aleasă de declarant.

Consideră că actele solicitate de către Biroul Vamal nu confirmă în esență valoarea în vamă. Actul principal ce atestă costul mărfurilor este invoice-ul, ce reprezintă o operațiune esențială în tranzacțiile internaționale, iar invoice-ul reprezintă documentul cel mai important în operațiunea de comerț exterior.

Invoice-ul este un înscris întocmit de exportator, prin care se arată condițiile în care are loc vânzarea de bunuri, servicii. El cuprinde mărfurile comercializate, prețul condițiile de comercializare aferente acestora. Invoice-ul prezumă toate condițiile esențiale ale unei afaceri încheiate și anume: clauze privind partenerii, obiectul, prețul, astfel încât din conținutul ei rezultă în mod clar drepturile și obligațiile părților.

Astfel, comenzile de livrare pot fi modificate, deoarece acestea nu obligă achitarea și pot fi renegociate în procesul încărcării mărfurilor. Cataloagele, scrisorile, ofertele de preț în esență stabilesc doar denumirea de marfă și în mare parte nu prescriu prețul de achiziționare.

Mai mult, la aplicarea metodei 6, Biroul Vamal Nord nu a probat din care motive a aplicat anume valorile pe care le-a indicat în actul contestat.

Aplicarea unor reguli și valori aleatorii și arbitrare de către o autoritate publică nu corespunde exigențelor normative, fiind un abuz evident din partea Biroului Vamal Nord.

În actul contestat Biroul Vamal Nord a indicat că „s-a stabilit o divergență prin compararea prețului mărfii declarat cu prețul mărfii celei mai apropiate tranzacții identificate după cantitate și condiții comerciale”, însă nu a motivat în niciun fel această poziție.

Nici în răspunsul Serviciului Vamal nu a fost expusă această poziție.

Dreptul autorității vamale de a stabili o altă valoare vamală este recunoscut doar în cazul imposibilității de determinare a valorii reale și în situația unor dubii rezonabile privind veridicitatea valorii declarate de importator.

Regulile privind stabilirea valorii reale a mărfurilor, prin verificarea valorii declarate de importator sunt instituite în Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, dispozițiile căruia au fost respectate de către SRL „Vefasistem-Companie”, fapt ce denotă temeinicia cererii și ilegalitatea actului de inspecție, care au constituit temei de modificare și majorare a obligațiilor de import.

SRL „Vefasistem-Companie” a solicitat anularea actului de inspecție contestat și rambursarea sumei de 9 381,71 lei achitate în plus.

Totodată, în cazul constatării aplicării corecte de către Biroul Vamal a metodei de rezervă la determinarea valorii în vamă a mărfii, a solicitat a revedea (în caz dacă astfel nu se va majora obligația SRL „Vefasistem-Companie”) corectitudinea aplicării valorilor majorate corespunzătoare, anularea parțială a actului și rambursarea în acest sens a surplusului achitat.

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a respins ca nefondată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Vefasistem-Companie” împotriva Biroului Vamal Nord privind anularea actului de inspecție și rambursarea sumei achitate în plus. (f.d.88)

Prin încheierea din 22 aprilie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a corectat greșeala evidentă din cuprinsul părții motivate a hotărârii judecătorești din 28 martie 2019, pronunțată în dosarul nr. 3-17/2019, și anume, în loc de sintagma ”28 ianuarie 2019” s-a adăugat sintagma ”28 martie 2019”. (f.d.99)

La 09 aprilie 2019 SRL „Vefasistem-Companie” a declarat apel împotriva hotărârii din 28 martie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea

apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. (f.d.91)

Prin decizia din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel declarată de SRL „Vefasistem-Companie”.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că cererea de chemare în judecată este neîntemeiată, prima instanță just a concluzionat asupra netemeinicii acesteia pronunțând o hotărâre legală și întemeiată, motiv din care cererea de apel urmează a fi respinsă.

Or, la aplicarea metodei 6, Biroul Vamal Nord nu a aplicat reguli, valori aleatorii și arbitrar, dar reguli ce corespund exigențelor normative.

La 17 octombrie 2019, SRL „Vefasistem-Companie” a declarat recurs împotriva deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a indicat că Biroul Vamal Nord pentru 7 poziții (mâner pentru fereastră RAL9016; mecanism pentru ușă 1800/85/28; mecanism pentru ușă 1800/92/35; mecanism pentru ușă 1800/92/35 с 3 защелками; placă pentru ușă; mecanism pentru ușă 1800/83/35-14; mecanism pentru ușă 85/35) din marfa importată a constatat imposibilitatea aplicării metodei nr. 1 solicitate de declarant în baza valorii tranzacției, în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, conform art. 11 Legii nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, și a aplicat metoda nr. 6 de rezervă conform art. 17 a Legii respective.

Biroul Vamal Nord a majorat semnificativ unilateral valorile mărfii pentru cele 7 poziții, iar în rezultat diferența între valoarea declarată de SRL „Vefasistem-Companie” și cea aplicată de vamă a constituit 9 381,71 lei, ceea ce reprezintă prejudiciul care i-a fost cauzat.

Prima instanță și instanța de apel corect au constatat că Acordul de la Marrakesh stabilește că metoda directă de devamare se aplică cu prioritate față de altele, iar neaplicarea acesteia trebuie să fie una motivată și argumentată, dar nicidecum aleatorie.

Prima instanță a concluzionat că organul vamal are dreptul de a stabili o altă valoare doar în cazul imposibilității de determinare a valorii reale și în situația unor dubii rezonabile privind veridicitatea valorii declarate de importator.

Instanța de apel a stabilit că în procesul verificării de către Biroul Vamal Nord asupra mărfii importate s-a depistat că valoarea mărfii este mai mică decât la alte mărfuri similare declarate prin alte declarații vamale.

În susținerea acestei constatări nu au fost prezentate și anexate la dosar probe concludente, care să nu poarte un caracter declaratoriu.

Or, o decizie judecătorească trebuie să se bazeze pe probe pertinente pe care părțile trebuie să le probeze, în special în procedura contenciosului administrativ, iar sarcina probațiunii în acest caz este pusă în obligațiunea autorității publice.

SRL „Vefasistem-Companie” după prezentarea inițială a setului de documente la devamare și constatarea de către inspectorul vamal a faptului că valoarea unei părți a mărfii ar fi fost declarată eronat, a prezentat documente suplimentare pentru confirmarea valorii declarate.

Astfel, a susținut poziția privind devamarea mărfii prin metoda directă.

Inspectorul vamal fără a-și întemeia poziția a respins solicitarea de a aplica metoda directă.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul Biroului Vamal Nord nu a putut explica care anume documente suplimentare au fost necesare pentru aplicarea metodei 1.

După prezentarea documentelor inițiale, cât și a celor suplimentare nu i-a fost explicat refuzul de a fi aplicată metoda directă de devamare și care ar fi documentele necesare de prezentat, fiind nevoită să accepte aplicarea metodei de rezervă, ori altă opțiune era inutilă.

La aplicarea metodei 6 pârâtul nu a motivat și probat din care motive a aplicat anume valorile pe care le-a indicat în actul contestat.

În actul de inspecție, pârâtul a indicat greșit o poziție: mecanism pentru ușă 1800/83/35-14, corect fiind 1800/85/35-14 și nu a elucidat prin care anume suspiciuni se confirmă neveridicitatea documentelor prezentate.

La acumularea informației referitoare la valoarea în vamă, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor, trebuie să prezinte informațiile pe care nu le are declarantul, inclusiv prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului intern, precum și date privind mărfurile identice sau similare, fapt ce nu a avut loc.

La 27 noiembrie 2019 Biroul Vamal Nord a depus referință asupra cererii de recurs, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la

notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că SRL „Vefasistem-Companie” a recepționat copia deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți la 10 octombrie 2019 (f.d.137).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de SRL „Vefasistem-Companie” la 17 octombrie 2019 se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de SRL „Vefasistem-Companie” în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de SRL „Vefasistem-Companie”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursurile depuse nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SRL „Vefasistem-Companie”.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Vefasistem-Companie”, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan